

det nuværende Lønningssystem, — fordi en Lønningsslov, der gaar ud paa en kontant Pengeløn, faaer vanstelig, for ikke at sige umuligt, vil kunne ventes at føre til en nogenlunde passende Pengelønning — fordi Geistligheden eller Kirken i Virkeligheden vil tabe ved, at der henlægges kontante Penge istedetfor Naturalpræstationer, hvis Værdi vil være stigende — og fordi der bagved Dnsket om at faae en Pengelønning for Præsterne, snart vil ligge Dnsket om at gjøre en Binding for Statskassen, at drage de hidtil til Kirke og Geistlighed henlagte Midler ind i den almindelige Statskasse, snart Tanken om en Tiendeafløsning, der, selv om den fremtræder i en modificeret Form, dog forekommer mig at maatte siges ikke at være begrundet eller retfærdig. Navnlig den sidste Betragtning har en afgjørende Vægt for mig, fordi man ved at gaa frem ad denne Vej efter min Overbevisning i det Hele kommer ind paa en Vej, som ikke kan Andet end virke, jeg fristes til at sige demoraliserende paa vor politiske Udvikling. Jeg kan altsaa ikke slutte mig til det Forslag, som de ærede Forslagsstillere have indbragt. Derksom der var nogen virkelig Udsigt til, at Sagen kunde blive ført til et praktisk Resultat i denne Session, vilde jeg af den Grund anse det for at være rigtigt at stemme mod Lovforslagets Overgang til 2den Behandling. Jeg er imidlertid tilbøjelig til at tro med den ærede Minister, at der ikke er megen Udsigt til, at Loven kan føres igennem i denne Samling, og da der ikke er praktiske Betæneligheder derved, skal jeg ikke undlade at vise den Kourtoisie mod de ærede Forslagsstillere at stemme for Forslagets Overgang til 2den Behandling.

Chr. Jensen: Jeg er de ærede Forslagsstillere taknemlig, fordi de atter have bragt denne Sag paa Bane. Det er nu nogle Aar siden, at den var fremme her i Thinget, men det er en Sag, som jeg tror, bør bringes frem aarlig endogsaa, indtil den finder sin Løsning. Naar jeg da imidlertid skulde komme til at udtale et eller Andet, som de Herrer ikke synes om, eller som de have betegnet som en Hæmsko paa Lovforslaget, er det ingenlunde for at lægge Vansteligheder i Veien for Loven, men det er, fordi jeg tror, at disse Ting absolut bør følge med Loven, hvis vi skulle faae en tilfredsstillende Løsning af denne Sag. Jeg sigter navnlig herved til en Tiendeafløsningslov. Jeg kan ikke se det Urimeelige i, at vi faae en Tiendeafløsningslov samtidig med, at vi faae en Præstelønningsslov, som bestemmer, at Præstetienden skal indgaa i Statskassen. Jeg er en Modstander af, at vi skulle have Præstetienden ind i en geistlig Fond. Jeg tror, at den er Statens Eiendom, og som saadan maa den ogsaa gaa ind i Statskassen. Det er en Gjenstand, som Lovgivningsmagten har at votere over, ligesom f. Ex. over Lold eller enhver

anden Stat, som Staten indkræver. Jeg betragter Tienden som en Stat og ikke som en Prioritet, og som Følge deraf tror jeg ogsaa, at Lovgivningsmagten har det fuldstændigt i sin Magt, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberici) sagde, at eftergive Tienden, og lægge denne Stat paa en mere retfærdig Maade. Det ærede Medlem, som sidst talte, sagde, at vi i sin Tid havde stillet bestemt formulerede Forslag derom. Det er meget rigtigt. Forslaget blev bestemt formuleret i Samlingen 1866—67 og gjentaget 1867—68, da jeg havde den Ære at være Medlem af det paagjældende Udvalg. Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Wønløffe) og jeg stillede et Forslag, som vil findes i Tillæg B Samlingen 1867—68, gaende ud paa Eftergivelse af Tienden. Vi havde forbeholdt en Frist af en længere Aarrække, idet vi foreslog, at Tienden skulde bortfalde Aar 1900. I det Lidsrum vilde der altsaa være rigeligt Spillerum for de Herrer, som var Giere af tiendefri Hartkorn, til at realisere deres Eiendomme ved Salg. Vi have i vor tidligere Lovgivning et Exempel paa noget Saadant. Jeg skal henvise f. Ex. til Mølleprivilegiet, som paa samme Maade blev taget bort uden Godtgjørelse for dem, der havde det, og de havde kun 10 Aars Spillerum. Det Samme mener jeg, at man med fuldstændig lige saa god Ret kunde gjøre overfor Tienden. Det Forhold, som den ærede sidste Taler omtalte, at Gierne af tiendefrie Eiendomme havde betalt saa meget Mere for disse, vilde derved være afviklet. Naar vi tage 20—30 Aar og sige: om den og den Tid spares der ikke Tiende længere, da skulle alle Skatteydere tage Del i Geistlighedens Lønninger, saa har man en Aarrække til at afvikle Eiendomsforholdene ved Kjøb og Salg, og saa kan man altsaa vide at gjøre sine Beregninger derefter. Jeg kan ikke se, at der kan være nogen som helst Uretfærdighed i en saadan Ordning. Vi havde ogsaa den Gang stillet et subsidiært Forslag, som gik ud paa en Tiendeafløsning, grundet paa, om der blev et Flertal her i Salen, som vilde gjøre Hævdretten gjældende. I dette Tilfælde kan det jo ogsaa meget godt ordnes paa den Maade, at Tienden bliver afløst paa billige Vilkaar; men jeg kan paa ingen Maade være enig med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), som sagde, at vi kastede 60—70 Millioner, som ere Statens Eiendom, ud i Grams, og det vilde han ikke være med til. Nei, det gaar ikke til paa den Maade. De, som hidtil have ydet Tiende, komme til at betale en Kvotabel alligevel til Præsternes Lønning, men paa en anden Maade, og saaledes bliver der ikke kastet 60—70 Millioner i Grams; men der er Andre, som ogsaa nyde Godt af Geistligheden, der komme til at tage Del med i Lønningen. — Den lille Andel, som jeg vil kalde det, som de Tiendefrie nu svare til